

SENTRALRENSSEANLEGGET NORD-JÆREN
Postboks 8134
4068 STAVANGER

Kontakt saksbehandler
Sissel Berntsen, 51568820

Rapport etter tilsyn 23.01.2025

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos SENTRALRENSSEANLEGGET NORD-JÆREN (SNJ) (virksomhetsnummer: 986 636 455.) Tilsynet begrenset seg til Biogassanlegget ved SNJ.

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet og frister
- Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet og frister

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i del 2.

Statsforvalteren avdekket avvik som dere må rette snarest

Statsforvalteren avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten overskrider grenseverdier for utslipp av lukt
- Avvik 2: Virksomheten håndterer farlig avfall, rest-metanol, uten tillatelse

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

SENTRALRENSSEANLEGGET NORD-JÆREN må snarest rette opp avvik. Dere må sende Statsforvalteren en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik 1 er rettet innen 14.03.2025.

Statsforvalteren har anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning 1: Virksomhetens mottakskontroll kan forbedres
- Anmerkning 2: Analyse av plast, glass o.a. fremmedlegemer i gjødselproduktet mangler for 2024

Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Varsel om gebyr

Statsforvalteren varsler at SENTRALRENSSEANLEGGET NORD-JÆREN må betale et gebyr for tilsynet. På bakgrunn av forventet ressursbruk tar vi sikte på å vedta et gebyr på kr. 31 200. Dette tilsvarer sats 3 for tilsyn av inntil en dags varighet. Vedtaket vil bli gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få et nytt brev med vedtak om gebyr.

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har anledning til å kommentere

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. jf. forvaltningsloven § 16. Eventuelle kommentarer må sendes Statsforvalteren innen to uker etter at dette brevet er mottatt.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til sfropost@statsforvalteren.no ved Sissel Berntsen. Merk svaret med saksnummer 2025/974 og tilsynsnummer 2025.006.I.SFRO.

Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomheten overskrider grenseverdier for utslipp av lukt

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Virksomhetens tillatelse etter forurensningsloven 2013.175.T, punkt 4. Utslipp til luft.

Beskrivelse av krav

Luktinnholdet ved omkringliggende boliger, skole, barnehage, sykehus mv. skal ikke overskride 1,0 (europeisk luktenhet pr. m³ luft) OU_E/m³. Grenseverdien er angitt som maksimal, månedlig 99 prosent timefraktal.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Nemko Norlab har utført luktmålinger på SNJ, 22. oktober 2024 i tidsrommet 08:51-13:48. Spredningsberegningen er basert på målinger fra 11 utslippspunkter basert på luktkildene fra fjellanlegg (avløpsrensing) og slambehandling. Hos mest berørte bolig er denne beregnet til 2,6 OU_E/m³. Resultatene er samlet sett signifikant lavere i oktober 2024 sammenlignet med november 2023. Videre står det i rapporten at resultatene viser at mest berørte bolignabo har stor risiko for tydelig lukt.

Slambehandlingen er det største bidraget til lukt, og da spesielt fra «tørker».

På kontrolldagen ble det opplyst at virksomheten har igangsatt korrektive og preventive tiltak i forhold til sitt luktutslipp. På kontrolldagen ble det presentert en oversikt over utførte tiltak, som

også er rapportert inn til Statsforvalteren de forutgående år i forbindelse med virksomhetens egenkontrollrapportering. I 2025 skal ytterligere tiltak gjennomføres som inkluderer å installere avtrekk fra kummer og omlegging av avtrekk fra tørke, for å rense luften fra tørkeprosessen i den biologiske renseprosessen. I tillegg opplyste virksomhetens representant at det skal konkluderes med løsning på ventilasjonsprosjekt som er pågående. Med de pågående tiltak kan det forventes reduksjon i luktinnemisjon til naboer.

Med bakgrunn i gjennomførte målinger i 2024, samt status på kontrolldagen, påpeker Statsforvalteren at virksomheten overskrider grenseverdi for luktinnemisjon i virksomhetens tillatelse.

Avvik 2: Virksomheten håndterer farlig avfall, rest-metanol, uten tillatelse

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (Avfallsforskriften), Kapittel 11. Farlig avfall §11-6. Tillatelse til håndtering av farlig avfall.

Beskrivelse av krav

Den som håndterer farlig avfall, skal ha tillatelse etter forurensningsloven § 11.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Ifølge avfallsforskriften er håndtering av avfall en fellesbetegnelse for mottak, gjenvinning og sluttbehandling. Virksomheten har mottatt avfall fra en kunde kalt «Rest-metanol». I henhold til sikkerhetsdatabladet er produktets sammensetning 70-90 % metanol og 10-30 % vann og < 0,1 % HCl og er merkepliktig. Dette produktet vil være klassifisert som farlig avfall med avfallsstoffnummer 7042 «Organiske løsemidler uten halogen».

Virksomheten har gjort en vurdering av dette avfallet med hensyn til positiv effekt på biogassproduksjonen. Derimot kan ikke virksomheten vise til en vurdering av dette avfallet opp mot avfallsforskriften, og om avfallet klassifiseres som farlig avfall.

Virksomheten har ikke tillatelse til håndtering av farlig avfall. Virksomheten må søke tillatelse etter forurensningsloven for å behandle denne type farlig avfall, hvor Miljødirektoratet i utgangspunktet er forurensningsmyndighet.

Virksomheten opplyser i e-post av 29.01.2025 at de har stanset mottak av metanolrest og opprettet avvik i internkontrollsystemet.

Ved å stanse mottaket av metanolrest til anlegget anses avviket som lukket.

Anmerkning 1: Virksomhetens mottakskontroll kan forbedres

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Når kunder leverer avfall over vekt, registrerer transportøren en varetype fra vektsystemet. I slammottaket, hall 1, leveres matavfall i egen mottakslomme, mens tankbiler med flytende organisk avfall (for eksempel biosubstrat) påkobles til rør som ledes til felles mottakskum. Tankbiler med septik tømmes ved påkobling til rør som ledes til innløpet i avløpsrensaneanlegget. Resepsjonen i administrasjonsbygget er betjent og har kameraovervåking i slammottaket.

SNJ inngår en avtale med alle kunder, i tillegg leverer kunden en leveringsbeskrivelse på avfallet som skal leveres. Før inngåelse av avtalen gjøres analyser bl.a. biogasspotensiale.

Det foreligger en rutine for mottakskontroll «Prosedyre for mottak av våtorganisk avfallsfraksjon», Id. 5623-3. I rutinen er det beskrevet et ansvarsforhold med å ta stikkprøver av eksterne våtorganiske avfallsfraksjoner. Virksomheten gjennomfører ikke tilfredsstillende stikkprøvetaking og følger derfor ikke egen rutine. Frekvens og utførelse for stikkprøver er ikke beskrevet i rutinen.

Virksomheten bør ha en aktiv mottakskontroll og tilstrekkelige rutiner for å hindre at ulovlig avfall kommer inn på anlegget.

Anmerkning 2: Analyse av plast, glass o.a. fremmedlegemer i gjødselproduktet mangler for 2024

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

I henhold til tillatelsens punkt 3 om avløpsslam og biogass samt internkontrollforskriften skal SNJ sørge for at alt avløpsslam som skal brukes til gjødsel eller jordforbedring håndteres i overensstemmelse med gjødselvereforskriften.

Virksomheten har en rutine for prøvetaking av gjødselproduktet som inngår i deres internkontrollsystem. På kontrolldagen kunne ikke virksomheten vise til analyseresultater av plast, glass o.a. fremmedlegemer i gjødselprodukter for 2024.

Mattilsynet er myndighet etter «Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav», derfor står de som kopimottaker av inspeksjonsrapporten.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av SENTRALRENSSEANLEGGET NORD-JÆREN sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Statsforvalterens risikobaserte tilsyn.

Fra Statsforvalteren deltok:

- Sissel Berntsen
- Elisabeth Time Ellingsen

Kontaktperson hos SENTRALRENSSEANLEGGET NORD-JÆREN - Slambehandling:

- Kjetil Gård

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende SENTRALRENSSEANLEGGET NORD-JÆREN ble kontrollert under tilsynet:

- Biogassanlegget ved SNJ, Mekjarvik 10, 4070 Randaberg

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til [overordnet tilsynsområde, for eksempel: forurensende aktivitet:

- Mottakskontroll
- Internkontroll
- Lukt
- Biorest

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for IVAR Sentralrenseanlegg Nord-Jæren til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Stavanger, Randaberg, Sola, Sandnes og Gjesdal kommuner, 2013.175.T, datert 13.08.2013.
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Kunde avtale og sikkerhetsdatablad Rest-metanol, versjon: 3.0, 03/02/2016.
- Ettpunktsleksjon prøvetaking råtnetank 1, 28.01.2025
- Ettpunktsleksjon prøvetaking råtnetank 2, 28.01.2025
- Ettpunktsleksjon prøvetaking råtnetank 3, 28.01.2025
- Ettpunktsleksjon prøvetaking ut av buffertank 1, 28.01.2025
- Prosedyre for mottak av våtorganiske avfall, sist godkjent dato 04.05.2018, siste revisjonsdato 08.02.2022.
- Rapport – Spredningsberegning lukt – IVAR – SNJ, datert 30.12.2024.
- Rapport – Luktmålinger IVAR IKS – Sentralrenseanlegg Nord-Jæren, datert 20.12.2024

Del 4: Annen informasjon

Andre forhold

SNJ bruker WLCOM AS til automatisk vektregistrering. Følgende 10 varenavn kan registreres i mottakskontrollen:

- Bløtavfall
- Fett fra fettutskillere
- Fiskeolje, ensilasje
- Fiskeslam, våtslam
- Matavfall storhusholdning
- Matolje
- Potetavfall
- Rest-metanol
- Septik
- Slurry

IED

Statsforvalteren har varslet revisjon av tillatelsen til SNJ, som er samlet for avløpsrensing og slambehandling. Biogassanlegget er omfattet av Industriutslippsdirektivet (IED) og vil derfor måtte reguleres i tråd med BAT-konklusjonene for avfallsbehandling. Statsforvalteren vil innkreve videre

dokumentasjon om anlegget og dens drift for å kunne behandle saken. Det kan i samme prosess være aktuelt for IVAR IKS å søke om tillatelse til å behandle rest-metanol ved anlegget dersom ønskelig.

Dere har anledning til å kommentere rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Statsforvalteren innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Statsforvalterens postjournal på einnsyn.no, i tråd med offentlighetsloven.

Med hilsen

Kirsten Redmond Kristiansen
fagleder forurensing
Miljøvernavdelingen

Sissel Berntsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Randaberg kommune
Mattilsynet, Felles postmottak

Pb 40
Postboks 383

4096
2381

Randaberg
Brumunddal